

totta, e mű fő érdeme az, hogy «nem a mulandó ma számára iratott, hanem csak a jövőben fogja éreztetni hatását. Ott lesz minden magyar tudós és kultúrpolitikus asztalán és termékenyítőleg fogja befolyásolni mindannyiunk munkáját».

KOZOCSA SÁNDOR.

Lechner Jenő: *A Magyar Nemzeti Múzeum épülete.* (1836—1926.) Bp., 1927. A Magyar Nemzeti Múzeum Barátainak Egyesülete. 4°, 68 l., 28 m.

KOLLÁNYI Ferenc hatalmas könyvtártörténeti monográfiája (1905) után — mely műnek kultúránk szempontjából egyetlen hibája, hogy mindezideig befejezetlen s csak SZÉCHÉNYI Ferenc haláláig tárgyalja a nagy alapító alkotását — LECHNER könyve nemcsak a kiegészítő szerepét tölti be, de tárgyánál fogva az újraalkotót is. Míg KOLLÁNYI a Múzeumnak a szó legszorosabb értelmében a történetét vizsgálja, addig LECHNER a művészi szempontokra fekteti a fősúlyt. Könyvében mintegy megjeleníti azt a kort, melyben e monumentális intézmény eszméje felvetődött, majd megérett s szinte az olvasó előtt emeli fel a Múzeum épületét. Dolgozata egyrészt történeti szempontokat tartva szem előtt, másrészt a stílus követelményeit ismertetve készült. Gróf SZÉCHÉNYI Ferenc adományozásával (1802) kezdi tanulmányát s megvilágítja a nemzet akkori nagy áldozatkészségét, mely JÓZSEF nádor szeretetteljes gondoskodásával párosult, s ezáltal lett a Múzeum «roppant emlékköve az ő nyomdokainak». Rámutat SZÉCHÉNYI koncepciójának nagyvonalúságára, amelyben már 1795-ben hozzákezdett múzeumalapítási tervének megvalósításához, hungarikák és más régiségek tervszerű gyűjtésével. Majd rátér a klasszikus stílusú épület felállításának történetére, 1837 júniustól az 1846 nov. 16-iki befejezésig. POLLACK Mihály (1773—1855) érdemeiről és művészetének európai értelemben vett értékéről nagy elismeréssel ír s ezért különösen kiemeli azt az okot, amiért korában művét nem tartották szépnek s «nem is igen célnak megfelelőnek». (Honderű. 1847.) Párhuzamba állítja POLLACK mester többi önálló művével, így a Deák-téri evangélikus templommal és a Ludovika palotájával vagy a régi pesti vigadóval, mely 49-ben az ostromállapot áldozata lett, s a pálmát a Múzeum épületének nyújtja, mint POLLACK legművészebb alkotásának. Valóban «az ő művei nem antik építmények kópiáiból összerakott mozaikszerű alkotások, hanem az antik szellemétől áthatott művészlélek egyéni megnyilatkozásai». Végül az épületet a belépéstől kezdve a legalaposabb áttekintéssel írja le. A Nemzeti Múzeum megépítésének idő-

szaka (1837—1846) az irodalmi romanticizmus virágkora. Építészetünk azonban még a klasszikus formák rabja. Az akkori kor mindenben forradalmasan romantikus lelkülete nem érezte a komornak látszó épületet magához elég közel, s ma egy új klasszicizmus hajnalán fokozottabb mértékben és mélyebb esztétikai ítélőképességgel tudunk elmerülni e hatalmas művészi teljesítmény élvezésében, POLLACK Mihály gyönyörű alkotásában.

KOZOCSA SÁNDOR.

Magyar könyvészet. 1900 — 1910. Az 1901—1910. években megjelent magyar könyvek, folyóiratok, atlaszok és térképek összeállítása, tudományos folyóiratok repertoriumával. Szerkesztették: *Petrik Géza* és *Barcza Imre*. A Magyar Tudományos Akadémia támogatásával kiadja a Magyar Könyvkiadók és Könyvkereskedők Orsz. Egyesülete. Tizenöt-huszdik füzet. (Páter Béla — Utasítás). Budapest, 1927—28. 8°.

Tíz év mult el azóta, hogy bibliografiánknak utolsó füzete *PETRIK Géza* szerkesztésében megjelent. A fáradhatatlan bibliografus élete végén kiejtette kezéből nagy vállalkozásának fonalát. Minden törekvése dacára sem tudta befejezni bibliografiánknak azt a korszakát, melyről előre érezte, hogy az utolsó lesz számára. Adatgyűjtése hosszú betegeskedése alatt összezavarodott, részben el is pusztult. Félni kellett már, hogy nagy műve végképen rom marad.

Nagy szerencséje a magyar bibliografiának, hogy a munka folytatása jó kézbe került. Annak a szakembernek a kezébe, kitől hosszú bibliografiai munkássága után ma a legtöbbet várhatunk. *BARCZA Imre*, a budapesti kereskedelmi- és iparkamara főkönyvtárosa újra kezdte az adatgyűjtés fáradságos munkáját, ott, hol a P betű elején megszakadt. Évekig dolgozott, míg önálló gyűjtését sajtó alá készíthette és igen sok kiadási és nyomdai huzavona után megjelentethette a magyar bibliografiai folytatólagos füzeteit.

Szorgalmas munkájának nem lehetett célja, hogy a mű beosztásában lényeges változtatásokat hozzon, de lehetőleg tökéletesíteni igyekezett rendszerét. Különös gondot fordított a fontos folyóiratok repertoriumára, adatait lelkiismeretes pontossággal magukról a könyvekről jegyezte be. Sok olyan művet is felvett, melyek az előbbi korszak kötetiből kimaradtak volt. Csak ily lelkiismeretes gondnal kerülhetett el, hogy a füzetekben alig tudnánk hibákat felfedezni.

Számításunk szerint még egyetlen kettős füzet és egy jól csopor-